

РЕШЕНИЕ

№ 177

гр. Благоевград, 08.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и осми март
през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров
Членове: Владимир Ковачев
Георги Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Владимир Ковачев Въззивно гражданско дело
№ 20241200500167 по описа за 2024 година

взе предвид следното:

В. С. Р., ЕГН *****, адрес гр. С, ул. „Д“ №, ет., ап., обжалва решение № 358 от 03.11.2023 г., постановено по гражданско дело № 392 от 2022 г. на Районен съд Петрич. В жалбата се твърди, че атакуваният с нея съдебен акт е неправилен. Първоинстанционният съд, на основание чл. 227 от ГПК, конституирал Р. като ответник по делото, в качеството ѝ на наследник на първоначалния ответник К. Б. П., починала в хода на съдебното производство /на 14.12.2022 г./. Към датата на това конституиране обаче, заинтересованият районен съдия не определил срок на Р., която имала право да наследи, призовавайки я да заяви приема ли наследството, или се отказва от него, на основание чл. 51, ал. 1 от ЗН, съгласно която норма, при заведено дело срещу наследника, този срок се определя от съда, който разглежда делото. ЗН регламентирал изричното приемане на наследство в чл. 49, ал. 1, а именно - чрез писмено заявление на наследника до районния съд по местотекриване на наследството, което заявление се вписвало в особената книга на съда. Р. изпълнила тази процедура и подала молба-заявление за отказ от наследството

в районния съд по неговото местооткриване - Районен съд Петрич. С отказа си тя се отказала както от правата, така и от задълженията, останали след смъртта на нейната майка. С определение № 979 от 04.12.2023 г., Районен съд Петрич, на основание чл. 52 вр. чл. 49, ал. 1 от ЗН, определил да се впише в особената книга на съда въпросният отказ от наследство. На това основание се моли за отмяна на обжалваното съдебно решение.

Подаден е отговор на жалбата. Той изхожда от адвокат А. К., процесуален представител на „В“ ЕООД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление гр. П, р-н „З“, кв. „Х С“, ул. „С“ №, ет. , представлявано от Ю М. В него се изтъква, че жалбата е изцяло неоснователна. Основният мотив, с който се искала отмяна на съдебното решение, постановено от Районен съд Петрич, бил, че първоинстанционният съд не определил на ответницата срок, в който да заяви дали приема наследството, оставено от покойната ѝ майка К П /Р./, за да бъде конституирана като ответник на нейно място. В този смисъл жалбоподателката правилно сочела, че съгласно чл. 49, ал. 1 от ЗН, приемането на наследството може да стане с писмено заявление до районния съдия, в района на който е открито наследството. Ответницата обаче умишлено не цитирала ал. 2 на същата разпоредба, съгласно която приемане има и когато наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството. Видно от материалите по делото, ответницата В. Р. била конституирана от съда като страна по делото на основание чл. 227 от ГПК, в качеството ѝ на наследник на майка ѝ К.П. /Р./, тъй като последната починала в хода на делото. След конституирането ѝ, на жалбоподателката била връчена призовка като страна по споменатото дело. Именно в този момент същата следвало да възрази срещу определението на съда, с което е конституирана като ответник, и да заяви, че се отказва от наследството на майка си. Тя обаче не възразила по никакъв начин и изчакала да види решението на първоинстанционния съд, с надеждата, че искът ще бъде отхвърлен. По този начин, на практика, жалбоподателката се съгласила да замести своята майка в процеса и приела наследството ѝ. Едва след края на делото, разбирайки за неблагоприятното за нея решение, В. Р. депозирала в Районен съд Петрич отказ от наследството на К П /Р./. Следвало да се има предвид обаче, че съгласно трайната съдебна практика, отказът от наследство, направен след мълчаливото му приемане, е недействителен. Подадената от В. Р. въззивна жалба била неоснователна. Моли се за потвърждаване на

решението на първоинстанционния съд.

Жалбата и отговорът са редовни и допустими. Те бяха разгледани в открито заседание на въззивната инстанция. Прие се ново писмено доказателство, представено от жалбоподателката.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от изложеното в жалбата. Окръжната инстанция констатира, че решението на Районен съд Петрич е валидно. Същото не е постановено при нарушение на правните норми, които регламентират условията за редовност на съдебните актове по съществото на спора. Решението е издадено от съд с правораздавателна компетентност, в законен състав, в необходимата форма и с определеното съдържание. Същото обаче се явява недопустимо, макар че за това първата инстанция няма никаква вина.

Първоначален ответник пред Районен съд Петрич е била К П, ЕГН *****, адрес гр. П, ул. „К“ №, вх. „“, ет. , ап. . В хода на производството пред първата инстанция тя е починала. На основание чл. 227 от ГПК, на нейното място в процеса е конституиран единственият ѝ наследник от първи ред - дъщеря ѝ В. С. Р., ЕГН *****, адрес гр. С, ул. „Д“ №, ет., ап.. След постановяването на решението на районния съд и преди влизането му в сила, Р. е направила отказ от наследството на своята майка. Отказът е надлежно вписан в особената книга за това, водена в Районен съд Петрич, видно от копие на съответното съдебно удостоверение, представено с въззивната жалба. Няма данни по делото преди отказа да е имало приемане на наследството - формално или с конклюдентни действия. Липсват данни и отказът да е атакуван по реда на чл. 56 от ЗН. Ето защо той трябва да бъде счетен за действителен и породил присъщите му правни последици.

Както се разяснява в Решение № 145 от 23.11.2011 г. на ВКС по т. д. № 1018/2010 г., I т. о., ТК, докладчик съдията Елеонора Чаначева, процесуалната легитимация, като имплицитна част от правото на иск, е предпоставка, от кръга на абсолютните, за редовно провеждане на гражданския процес и за допустимост на постановления в този процес съдебен акт. От тази дефинитивност на института се извежда и съответстващото задължение на съда да следи служебно за наличието ѝ - аргумент от чл. 7 от ГПК. Ако тя не

е налице, независимо спрямо коя от страните - ищец или ответник, спорът не може да бъде разгледан, понеже липсата ѝ съставлява липса на надлежна страна в процеса. Висящността на процеса обуславя възможност въпросите относно неговата редовност да бъдат разглеждани задължително от съда във всяка от неговите фази и при поставянето им от страните, независимо от въведеното концентрационно начало, тъй като пряко рефлектират върху допустимостта на неговото произнасяне. В разглеждания случай, представеният от наследника на починалата в първата инстанция страна отказ от наследство обективира основание, рефлектиращо директно върху материалноправната и процесуалноправна легитимация на лицето, прието от районния съд за ответник по иска. Както вече се изтъкна, в конкретния казус няма данни наследството да е било прието преди отказа. С вписване на валидно направения отказ от наследство настъпват правни последици, изразяващи се в заличаване на наследственото правоприемство. С отказа от наследство наследникът се лишава от включените в наследството права и не приема съдържащите се в него задължения. Той не само престава да бъде наследник, но се и счита, че никога не е бил такъв, тъй като отказът от наследство произвежда действие от откриване на наследството /т. 1 на Тълкувателно решение № 148 от 10.XII.1986 г., ОСГК, докладчик Соломон Розанис/, а последното е станало в хода на висящата процедура пред Районен съд Петрич. Следователно, В. С. Р., която се е отказала от наследството на Катерина Борисова Пецева, се изключва от числото на наследниците, загубва това качество и се счита, че същата е трето лице спрямо правата и задълженията, възникващи във връзка с наследството. Ако не зачете въпросния отказ от наследство, съдът ще наруши закона. С удостоверяване на факта на отказа от наследство, в настоящия съдебен процес вече не е налице надлежна страна нито в материалноправен, нито в процесуалноправен смисъл. Този извод произтича от това, че в случая материалното право обуславя и процесуалното. След като лицето не е наследник на починалата страна, няма и основание за участието му на нейно място в процеса. То винаги ще бъде трето лице за процесуалното и материалноправно правоотношение и съответно няма да бъде надлежна страна. Ето защо се оказва, че макар и да не е допуснала грешка или пропуск, първата инстанция, в крайна сметка, е постановила решение спрямо ненадлежна страна. Въпросният първостепенен съдебен акт е недопустим, защото е постановен

при липса на ответна страна. Налага се неговото обезсилване. Делото следва да бъде върнато на друг състав на районния съд /тъй като произнеслият решението състав вече е формирал становище по съществото на спора/, който трябва да спре производството и да даде указания на ищеца по чл. 230, ал. 2 от ГПК - да представи ново удостоверение за наследниците на починалата страна, тъй като отказът от наследство на единствения наследник от първи ред има за правна последица създаване на наследствено правоприемство спрямо останалите редове, в порядъка, определен от ЗН - аргумент от чл. 53 от ЗН. След като бъде представено новото удостоверение за наследници, което отразява лицата от следващия наследствен ред, същите следва да бъдат призовани и конституирани като наследници по закон на починалата страна /така е обяснено и във вече цитираното Решение № 145 от 23.11.2011 г. на ВКС по т. д. № 1018/2010 г., I т. о., ТК, докладчик съдията Елеонора Чаначева/.

Настоящият въззивен съдебен акт няма да премине през касационна проверка, защото така повелява нормата на чл. 280, ал. 3, т. 1, предл. 1 от ГПК.

Воден от изложеното, Окръжен съд Благоевград

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 358 от 03.11.2023 г., постановено по гражданско дело № 392 от 2022 г. на Районен съд Петрич.

ВРЪЩА делото на Районен съд Петрич за ново разглеждане от друг негов съдебен състав.

Настоящото въззивно решение не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____